ԵՐԲՈՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 110 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 4 ՄԱՐՏ 1854

Տարեկան գինն է . . . . . 120 ղուշ
Վեցամսեայ » . . . . . 65 »
Մէկ ծանուցումը տողին 40 փարայ է։
Յառաջադրութիւնները կանխիկ են։
Յառաջադրութիւնները ամէն ամսոյն 1 ին և 16 ին կը սկսին։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ԱՕԳՈՒՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Դուրս երթալիք լրագիրներուն ճամբուն ծախքը առնողին վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ օր և իցէ գրութիւն, խմբագրին պիտի ուղղուի. և ասոնց ճամբուն ծախքը իրեն կողմն վրայ է։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Արեւելեան խնդրոյն վիճակը։ - Անգղիոյ տրտաքին գործոց պաշտօնէին խօսած ճառը։ - Անգղիոյ և Գաղղիոյ տերութեանց հետ Բ. Դրան բռնած կարգադրութիւնը։ - Եւրոպական լրագիրներուն տուած զանազան լուրերը։ - Նաբէլեան կայսեր նամակը։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բուսիլի կայսերական բանակին եկած լուրը։ - Պուլղարիէն գրուած լուրեր։ - Հելլենական ապստամբութեան վրայ լուրեր։ - Սամոսի վրայօք անհիմն լուր մը։ - Պաշտօնական թիւնք։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅԳԼԻԱ։ Պալմիի ծախը նաւախումբին հրամանատարը։ - Վ. Թագուհւոյն հանած մէկ արգելքը։ - Քիմ պրիճի դուքսին համար Ասիայէն գալիք զօրաց զօրագնդ բերելու խօսք։

ԳԱՂԼԻԱ։ Երկու հրովարտակ։ - Նաբէլեան Պոնապարտ թիշխանին Ասիայէն գալու խնդիրը։ - Արտաքին գործոց պաշտօնէին շրջաբերականը։ - Բելգրատրկ նոսով Գաղղիոյ դեսպանին փարիզ հանելը։ - Փոխատութեան խօսք։

ԱՒՍՏՐԻԱ։ Հելլենայոց ապստամբութեան վրայ Վիէննայի մէջ դեսպանաց ժողով մը։

ՍՊԱՆԻԱ։ Բոլոր տերութեան պաշարման վիճակի մէջ գրուիլը և բանտարկութիւնք։

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ։ Նոր ժողով մը։ Բաքեւիչ իշխանը Լեհաստանէն չի հեռացնելու որոշումը։ - Պէնիքսայի էմանսիբասիօն լրագրին առուած տուգանք։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԴՐԱՄՈՑ ԱՐԺՈՂՈՒԹԻՒՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Լեւրոպայէն այս անգամ եկած լրագիրներուն մէջ պատմուած բոլոր եղելութիւններէն յայտնի կը տեսնենք, որ Ռուսիոյ տերութիւնը միտակ մնացած է. և թէ բոլոր Լեւրոպա միաբանած է անոր դէմ մարտնչելու։

Աստուծոյ տերութեան պաշտօնեայ վերջին ժողովին մէջ Անգղիոյ և Գաղղիոյ ձեռք առած միջոցներուն գործակցութիւն ընելու և անոնց մէջ եղած դաշնակցութեան մէջ մտնելու առաջարկութիւն եղեր է կ'ըսուի։

Սակայն զատ Ռուսիոյ սահմանագլուխներուն մօտ Ասիայի և Եւրոպայի մէջ տեղը ռուսոյ բանակ մը գումարուիլը յայտնի նշան մը համարուած է, որ Աստուծոյ և Ռուսիոյ տերութիւններն ալ աւելի եր են Ռուսիոյ հետ։ Ռեգրոպուրկէն գրուած ու Լոնդրայի լրագիրներուն մէջ հրատարակուած նամակ մը՝ կ'ըսէ, թէ Ռուսիոյ կայսրը Անգղիոյ և Գաղղիոյ թշնամութենէն աւելի Աստուծոյ և Ռուսիոյ տերութեանց զինքը թողելուն ու անոնց հետ միաբանելուն բարկացած է։

Անգղիական Կլոպ լրագիրնալ կ'ըսէ, թէ Աստուծոյ կայսրը ինքնագիր նամակ մը գրեր է Նաբոլէոն կայսեր։

Սանք ամենը մեծ նշանակութիւն ունեցող գէպքեր են, որոնք պատերազմին վախճանին վրայ տարակոյս չեն թողուր։ Զարմանալին ան է, որ Ռուսիոյ կայսրը առանք ամենը տեսնելէն ետեւ, տակաւին իր անկրաւ պահանջմունքէն ետ չի կենար, ու բոլոր Եւրոպայի զօրութեանը դէմ դնելու կը պատրաստուի, որուն անհնար գործ մը ըլլալը տարակոյս չի մերցներ։ Կ'երեւի որ իր լայնածաւալ տերութեան անհուն անապատներուն ապաւինելով կը կարծէ, որ ինքը պաշտպանողական պատերազմ ընելու ըլլայ նէ, Եւրոպական տերութիւններն իր հողը չեն կրնար մտնել ու հետը պատերազմիլ, 1812 ին մեծին Նաբոլէոնի օրինակը աչքերնուն առջեւ ունենալով։ Բայց ատանկ կարգէ դուրս դէպք մը քառասուն տարուան մէջ երկու անգամ չի պատահիր։ Եւրոպական տերութիւններն ասս օրուան օրս իրենց ունեցած ահագին նաւատորմիղներովը մեծ դիւրութիւն ունին Ռուսիոյ ծովեզերքները պաշարելու, նաւահանգիստներն այրելու, Գրիմը և ուրիշ յարմար տեղերը առնելու, մէկ խօսքով Ռուսիան իր սահմաններուն մէջ խլդելու։

Կը հաստատեն, թէ Անգղիոյ կառավարութիւնը Նաբոլէոն կայսեր նամակին պէս ծանր և ազդու նամակ մը գրած է Ռուսիոյ կայսեր, և թէ Գաղղիոյ կառավարութեան հետ համաձայնութեամբ ստիպողական հրաւէր մը խրկեր է Ռեգրոպուրկի կառավարութեան, որ իր զօրքերը մինչև յառաջիկայ ապրիլ 1 Դանուբեան դաւառներէն հանէ, և թէ որ այս առաջարկութիւնը մտիկ չընէ, պատերազմը հրատարակուած պիտի սեպուի և թշնամութիւններն անմիջապէս պիտի սկսին։

Այս լուրը փետրվար 28 ին իրիկունը հեռագրով տրուած է Լոնդրայէն հեռեւալ կերպով։

» Թայմս լրագիրը կ'ըսէ, թէ Անգղիոյ և Գաղղիոյ տերութիւնները փետր. 27 ին սուրհանդակներ խրկեր են Ռուսիոյ կայսեր, որ մինչեւ վեց օր պատասխան տայ իրենց, թէ Դանուբեան երկիրները մինչեւ ապրիլի 30 ը պիտի պարպէ թէ ոչ։ Մերժողական պատասխանը պատերազմի յայտարարութիւն պիտի համարուի։

Տէպա լրագիրն ալ փետրուար 24 թուով հեռեւեալ լուրերը կուտայ։

» Վիէննայէն փետրուար 19 թուով կը գրեն, թէ նոյն օրը Ռեգրոպուրկէն լուր առնուեր է հոն։ Օրլոֆ կոմսը Վիէննայէն փետրուար 8 ին մեկնելէն ետեւ՝ 14 ին Ռեգրոպուրկ հասեր է՝ Աստուծոյ կառավարութեան կողմէն առաջարկութիւններ տանելով։ Յիշեալ առաջարկութիւնները չեն ընդունուեր Նիկողայոս կայսրէն։

Աստուծոյ արտաքին գործոց պաշտօնեայ Պուլ կոմսն այս մերժողական պատասխանին լուրը առնելուն պէս, սրն որ գէշ տպաւորութիւն մը բրեր է Վիէննայի մէջ, անմիջապէս պաշտօնէից ժողով գումարեր է, և կ'ըսուի, թէ այն ժողովին մէջ առաջարկուեր է, որ ծովային տերութեանց ձեռք առած միջոցներուն և անոնց յաջողութեանը նիւթական զօրութիւն գործակցութիւն ընէ Աստուծոյ տերութիւնը։

Կ'ըսուի նաեւ, թէ Վիէննայի կառավարութիւնը խմանալով Գաղղիոյ և Մեծին Բրիտանիոյ տերութեանց Տաճկաստանի հետ դաշնակցութիւն ընելու առաջարկութիւնը, նոյն դաշնակցութեան իր հաճութիւնը տալու յօժարամիտ կ'երեւի։ »

Աստրիական Ինֆորմասիոն լրագիրը կը ծանուցանէ, որ Ռուսիոյ և Տաճկաստանի մէջ պատերազմի վիճակին շարունակելուն համար, Աստուծոյ կայսրը հարկաւոր դատեց արդէն իրը կուսակցներէն զատ 25,000 նոր զօրք ընդունել Խրուաթիստան, իր սահմանադրութիւնները պահպանելու և պարագաներուն պահանջած կերպովը գործ տեսնելու համար։

Բրուսիոյ թագաւորին եղբայրը Նիկողայոս կայսեր գրով ծանոյց, թէ Բրուսիոյ կառավարութիւնը հաստատութեամբ միտքը դրած է արեւմտեան մեծ տերութեանց հետ միաբանութեամբ Տաճկաստանի իրաւունքները պաշտպանել։

Կը հաստատեն, թէ Պէռլինի Ռուսաց դեսպան Պ. Պէնքէնտորֆ ետ կանչուեր է։

Աբրեւելքի գործերուն վրայօք Անգղիոյ հասարակաց խորհրդարանին մէջ՝ փետրվար 17 ին խօսակցութիւններն սկսան և 20 ին լմնցան։ որտ Բալմերստընի մէկ գեղեցիկ ատենաբանութիւնը։ Լորդը խորհրդարանը՝ Սըր Ռէյմս Կրահամի առաջարկութիւնը վրայ՝ 2,192,671 լիրա սթէրլին գումար մը սահմանեց զինուորական պատրաստութիւններուն համար։

Փետրվար 24 ին ալ։ որտեղուն խորհրդարանին մէջ՝ արտաքին գործոց պաշտօնեայ։ որտ Ռլարէնդոնը՝։ որտ Պամմնթի պատասխանելով ատենաբանութիւն մը ըրաւ, որ խորհրդարանին բացուելէն ի վեր խօսուածներուն ամէնէն նշանաւորն ու կարեւորն է առանց հակառակութեան։ Այս ատենաբանութեան կարեւորութիւնը՝ գլխաւորապէս իր բացայայտ և որոշ յայտարարութիւններուն վրայ է, ուրանք արտաքին գործոց պաշտօնէի մը բերնէն ելած ըլլալով անհերքելի հեղինակութիւն մը ունին։

Կը խնդրենք մեր արգոյ ընթերցողներէն, որ ուշադրութեամբ կարդան այս երեւելի ատենաբանութեան գլխաւոր կտորները, որոնք թարգմանեալ հոս գրած ենք։

Լորտ Ռլարէնդոնը՝ խնդրոյն ամէն պարագաները մանրամասնաբար նկարագրելէն ետեւ՝ ըսաւ։

« Մենք այն կերպով աշխատեցանք, Տէրք, որ մեզ ամբաստանողներն ալ ուրիշ կերպ չէին կրնար ընել. այսինքն այնպիսի մարդոց պէս, որոնք իրենց բրածներուն պատասխանատուութիւնը կը ճանչնան։ Ինչ եղան մեր վարմունքին հետեւութիւնները. ա հաւատիկ։ Տաճկաստանի մէջ հզօր բանակ մը պատրաստուեցաւ՝ ճշմարտապէս աքանչելի արագութեամբ մը. այս բանակը ազէկ ծառայութիւն ընաւ։ բոլոր Օսմանեան ժողովուրդը ոտք ելաւ հայրենասիրական հոգւոյն ազդեցութեամբը, որ կրօնամոլութենէն բաւ ընդարձակ տարբեր է, և եղած պատերազմական գործողութիւններուն բուռն և զօրեղ եռանդ մը տուաւ։

» Աստրիա և Բրուսիա՝ իրենց կոծիքը յարգելնուս շատ գոհ ըլլալով, Ռուսիոյ յարձակողական քաղաքականութեանը դէմ կենալու համար խիստ ամուր կերպով կապուած են՝ ինչպէս մենք։

» Այսօր իսկ, հեռագրով լուր առի, որ Աստրիոյ կառավարութիւնը 25,000 զօրաց նոր բանակ մը ալ խրկեր է Օսմանեան սահմանագլուխը։ Իսկ մենք, այնպիսի հզօր նաւատորմիղ մը պատրաստեցինք, որուն նմանը երբէք դուրս եղած չէ Անգղիայէն՝ ազգային պատիւը պաշտպանելու համար։ (Օֆֆիսիալ-Ֆրէնդ)։ Գաղղիոյ ծովային պատրաստութիւնն ալ այս վիճակին մէջ է։

» Այս ամենը անոր համար է, որ այս օրուան օրս պատերազմը անհրաժարելի ըլլալով, և խաղաղութիւնը պահելու համար ամէն ջանքերդ ընելու ժամը և ազդուութեամբը Ռուսիոյ դէմ մղուելու է։ (Օֆֆիսիալ-Ֆրէնդ)։

» Այսչափ բարոյական ազդեցութեան և նիւթական զօրութեան անհուն դումարը՝ մեր քաղաքականութիւն արդիւնքն է։ Ահաւասիկ մեր տասն ամսուան երկայնամտութեան պտուղը։ Իմ ազնիւ բարեկամս։ որտ Պոմֆրէթ հարցուց, թէ ինչ դիրք բռնած ենք, և թէ պատերազմի մէջ ենք։ Շատ ուղիղ կը խորհրդածէ, երբոր կը մտածէ, թէ պատերազմի մէջ չենք. այս յայտնի պատճառաւ, որ ատանկ առիթներու մէջ կառավարութեան կողմէն երկու խորհրդարաններուն ըլլալիք յայտարարութիւնները դեռ չեղան։

» Բայց ազնիւ։ որտը կ'երեւի որ կը վախնայ, թէ այսպիսի պաշտօնական յայտարարութիւներ չընելնիս՝ խաղաղութիւնը հաստատ պահելու դիտաւորութիւններնուս նշան մը ըլլայ։ Այս մասին կրնամ բոլորովին իր սիրտը հանդարտեցնել։ Ամէն ժամանակէ աւելի խաղաղութեան փափաքելով, այնչափ երջանիկ կ'ըլլայի՝ որչափ որ ձեր ամէն մէկը, Տէրք, թէ որ կարող ըլլայի արդար և պատուաւոր պայմաններով հնարաւոր խաղաղութիւն մը հրատարակելու։

« Ռուսիոյ կայսրը՝ կրնար իրեն համար պատուաւոր կերպով՝ ազատել Եւրոպա այս անձկութեան վիճակէն, որուն մէջ ձգեց. կրնար խնայել զանիկա պատերազմի գէշութիւններէն, որոնց մէջ արդէն ընկղմած կրնայ ըսուիլ։ Բայց եղած առաջարկութիւնները մերժեց, իր առջի խնդիրները չափազանցութեան հասուց։ (Տրիկ ըրէք։)

« Իր ամենէն մերձաւոր դաշնակիցներուն առաջարկութեանցը պատասխանեց, խնդրելով որ իր քաղաքականութեանը հետ միանան ; և անոնց

[illegible]

[illegible]

[illegible]

թեան մը հասնելու միջոցը։ և ջրաերութիւնները վերջին միջանեցան Ձեր Վեհափառութեանը նոր առաջարկութիւններ ընելու։ Ձեր Վեհափառութիւն ալ իր կողմէն ոչնչ պիտի հանդուրժուի մը ցուցնելով, որ իր ջրութիւնը ճանչնալէն յառաջ կուգայ, բուռական հանգիսներէ միայն Դանուբի ձախ վրայի և Սիլիստրիայի մէջ Տաճկաց յարձակմանքները նահանջել։ և մեծ աերութեան գլուխ եղող մը ազնուական չափաւորութիւն յայտնեց, որ միայն պաշտպանողական դիրք մը պիտի բռնէ։ Մինչև ան ժամանակը մենք ալ թէ և ոչ անտարբեր քայց պարզ հանդիսատես կեցեր էինք պատերազմին, սակայն Մինտալի գործը մեզ բռնադատեց աւելի որոշ դիրք մը բռնելու։

» Գաղղիա և Անգղիա օգնական չէին դատած Տաճկաստանի օգնելու համար ցամաքային զօրք իրկել. հետեւաբար իրենց դիւանը՝ ցամաքի վրայ եղած պատերազմներուն մէջ մասն չունէր։ Բայց ծովու վրայ անանկ չէր։ Վարիրի բերանը 3000 թնդանօթ կար, որոնց ներկայութիւնը բարձրաձայն կը զուցէր Տաճկաստանի, թէ ծովային երկու դլխաւոր տերութիւնները թող չեն տար որ ծովու վրայ իրեն դէմ յարձակում ըլլայ։ Մինտալի դէպքը որչափ անակնուելի էր, այնչափ ալ նախատական եղաւ մեզի։ Հարկ չէ քննել, թէ առաջինները արդեօք պատերազմի պաշար կ'ուզէին անցունել ռուսաց հողը կամ ոչ. իրօք եղածն աս է, որ ռուսաց մեծ նաւեր եկան, Տաճկաստանի ջուրերուն մէջ տաճկաց նաւերուն վրայ յարձակեցան, երբ անոնք Օսմանեան նաւահանգստի մը մէջ երկաթ նետած խաղաղ կը կենային, և դանոնք ջնջեցին, թէ և ապահովութիւն տրուած էր, որ յարձակողական պատերազմ չի պիտի ընէին; թէ և մեր նաւախումբերն ալ մօտը կ'սպասէին։ Բնաւ չէ թէ մեր քաղաքականութիւնը՝ այլ մեր զինուորական պատիւը հարուած մը կը կրէր։ Մինտալի թնդանօթներուն ձայնը ցաւալի կերպով հնչեց Անգղիա և Գաղղիա ան ամէն սիրտերուն մէջ, որոնք ազգային պատուոյ վրայ ջերմ զգացմունք ունին։ Ռուսի ամենքը մեկէն սկսան աղաղակել, թէ ուր որ մեր թնդանօթները կրնան հասնիլ, պէտք է որ մեր դաշնակիցներուն ակնածութիւն ըլլայ։ Այս պատճառաւ՝ մեր նաւատորմիղներուն հրաման տրուեցաւ որ Սեւ ծով մտնեն, և հարկ ըլլայ նէ բռնութեամբ արգիլեն որ մէկ մ'ալ ասանկ դէպք մը չի պատահի։ Այս պատճառաւ էր նաեւ, որ երկու տերութիւնները միաբանութեամբ ծանուցագիր մը խրկեցին Բեղրատուրկի կառավարութեան իմացնելու, որ թէպէտ տաճկներուն թող չենք տար որ ռուսաց ծովերը վրայ յարձակին; քայց իրենց հողին մէջ իրենց զօրքերուն պաշար տանիլը պիտի պաշտպանենք։ Իսկ Ռուսաց նաւատորմիղին արգիլելով որ Սեւ ծովու մէջ չի պտըտի, զանիկա տարբեր պրոյեկտներու մէջ դրինք։ որովհետեւ պէտք էր, որ պատերազմը որչափ տեւելու ըլլայ, դրաւ մը ձեռքերնիս ունենանք, որ Օսմանեան երկիրներուն գրաւեալ մասին տեղը բռնէ, և փոխարէն փոխանակութիւն մը համարուելով խաղաղութեան հաստատուելու դիւրացնէ։

« Հաւատիկ, Վեհափառ Տէր, եղելութեան բուն հետեւութիւնը և կապակցութիւնը։ Յայտնի է, որ բանը այս կէտին հասած ըլլալով, հարկէ որ կամ շուտով խաղաղութիւն ընենայ կամ թշնամութիւն յառաջ բերէ։

« Ձեր Վեհափառութիւնը Եւրոպայի խաղաղութիւնը անվրդով պահելու Հոգատարութեանը այնչափ փարձեր տուած է, և այնչափ զօրաւոր կերպով աշխատած է որ բնաբերար ազգերութեամբը անկարգութիւն հոգին զսպելու։ որ ես չեմ տարակուսիր ամենեւին այս առաջարկուած երկու դրշման մէջ Ձեզի գնելիք ընդունելութեանը վրայ։ Թէ որ Ձեր Վեհափառութիւնը ինձի չափ կը փափաքի խաղաղութիւն որոշեալ մը։ ամենին պարզ միջոցն է։ յայտնել թէ. զինադադարում մը այսօր ստորագրուի, ամենքան վերջին իրենց դեսպանական ընթացքին մէջ մնանին, զորոնք թշնամութիւնները դադարին և բոլոր զինուորական զօրութիւնները քաշուին այն տեղերէն ուր պատերազմի պատճառներով ժողվուած են։

« Ռուսի, Ռուսաց զօրքերը Դանուբեան երկիրներէն և մեր նաւատորմիղներն ալ Սեւ ծովէն ելլեն։ Ձեր Վեհափառութիւնը սուելի լուր համարելով ուղղակի Տաճկաստանի հետ խօսակցիլ, դեսպան մը ընտրէ, որ Սանլիստանին կողմէն ընտրուած լիազօր դեսպանի մը հետ պայմանագրութիւն մը ընելու վրայ խօսակցի, և այն պայմանագրութիւնը շարք տերութեանց ժողովին որոշմանը առաջարկուի։

» Ձեր Վեհափառութիւնը թող ընդունի այն հիմնադիրը, որուն վրայ Անգղիոյ թագուհին ու ես կատարելապէս համաձայն ենք, և խաղաղութիւնը կանխարելապէս կը հաստատուի ու բոլոր աշխարհ գոհ կ'ըլլայ։ Այս հիմնադրին մէջ բան մը չի կայ որ Ձեր Վեհափառութեան արժանի չըլլայ. բան մը չի կայ որ պատուոյն դպչի։ Բայց թէ որ Ձեր Վեհափառութիւնը դժուարահաճանալի պատճառու մը ունիկա մերժէ, ան ժամանակը Գաղղիա ինչպէս նաեւ Անգղիա կը պարտաւորին զինուց բաղդին և պատերազմի անասոյդ դէպքերուն յանձնել ան բանն որ այս օրուան օրն իսկ և արդարութիւնը կրնայ որոշել։

« Ձեր Վեհափառութիւնը թող ամենեւին մտքէն չանցունէ, որ սրբախիս մէջ ամենախիզը թշնամութեան զգացմունք մը գտնուի Ձեզ դէմ։ Իմ ունեցած զգացմունքս նոյն է, ինչ որ Ձեր Վեհափառութիւնը ինքնին յայտնած է 1853 յունվարը 17 ին ինձի գրած նամակին մէջ ըսելով. « Մեր յարաբերութիւնները անկեղծապէս բարեկամական պիտի ըլլան, մի և նոյն դիտաւորութեանց վրայ հիմնեալ։ Բարեկարգութեան պահպանութիւն։ խաղաղութեան սէր. դաշնադրութեանց ակնածութիւն և փոխադարձ բարեկամութիւն։ » Այս յայտարարութիւնը՝ գրող վեհապետին արժանի է, և չեմ վարանիր հաստատելու որ հաւատարիմ կեցայ անոր։

» Կաղաչեմ Ձեր Վեհափառութեանը որ զգացմունս անկեղծութեանը հաւատաք. որով մնամ Վեհափառութեանդ Ձերոյդ

Անմիջ Բարիկամ,

ՆԱՊՈԼԵՈՆ»

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բուքարէշի կայսերական բանակին դեղագոյն ապոթիքարեա Լիսմէրը փաշային կողմէն ամսոյս 20 ին Բ. Դուռը լուր եկաւ, թէ Շիլթովի կայսերական զօրաց հրամանատար Ֆիրիք Էմմէա Սաւսիպ փաշան ըսելով որ Ռուսերը զօրք Թնդանօթ և նաւահամարջներ իրեւլով Շիլթովի դիմացը ամրոցներ կանգնելու ու մօտակայ Վարէմ կղզոյն տիրելու պատրաստութիւն կ'ընեն, Լիսմէրը փաշային հրամանաւը հնգաքանեակ Վէլի աղային և Տէպրեցի Ռեհելու։ Հոգատարութեանը այնչափ փարձեր տուած է, և այնչափ զօրաւոր կերպով աշխատած է որ բնաբերար ազգերութեամբը անկարգութիւն հոգին զսպելու։ որ ես չեմ տարակուսիր ամենեւին այս առաջարկուած երկու դրշման մէջ Ձեզի գնելիք ընդունելութեանը վրայ։ Թէ որ Ձեր Վեհափառութիւնը իրենի չափ կը փափաքի խաղաղութիւն որոշեալ մը։ ամենին պարզ միջոցն է։ յայտնել թէ. զինադադարում մը այսօր ստորագրուի, ամենքան վերջին իրենց դեսպանական ընթացքին մէջ մնանին, զորոնք թշնամութիւնները դադարին և բոլոր զինուորական զօրութիւնները քաշուին այն տեղերէն ուր պատերազմի պատճառներով ժողվուած են։

« Ռուսի, Ռուսաց զօրքերը Դանուբեան երկիրներէն և մեր նաւատորմիղներն ալ Սեւ ծովէն ելլեն։ Ձեր Վեհափառութիւնը սուելի լուր համարելով ուղղակի Տաճկաստանի հետ խօսակցիլ, դեսպան մը ընտրէ, որ Սանլիստանին կողմէն ընտրուած լիազօր դեսպանի մը հետ պայմանագրութիւն մը ընելու վրայ խօսակցի, և այն պայմանագրութիւնը շարք տերութեանց ժողովին որոշմանը առաջարկուի։

» Ձեր Վեհափառութիւնը թող ընդունի այն հիմնադիրը, որուն վրայ Անգղիոյ թագուհին ու ես կատարելապէս համաձայն ենք, և խաղաղութիւնը կանխարելապէս կը հաստատուի ու բոլոր աշխարհ գոհ կ'ըլլայ։ Այս հիմնադրին մէջ բան մը չի կայ որ Ձեր Վեհափառութեան արժանի չըլլայ. բան մը չի կայ որ պատուոյն դպչի։ Բայց թէ որ Ձեր Վեհափառութիւնը դժուարահաճանալի պատճառու մը ունիկա մերժէ, ան ժամանակը Գաղղիա ինչպէս նաեւ Անգղիա կը պարտաւորին զինուց բաղդին և պատերազմի անասոյդ դէպքերուն յանձնել ան բանն որ այս օրուան օրն իսկ և արդարութիւնը կրնայ որոշել։

« Ձեր Վեհափառութիւնը թող ամենեւին մտքէն չանցունէ, որ սրբախիս մէջ ամենախիզը թշնամութեան զգացմունք մը գտնուի Ձեզ դէմ։ Իմ ունեցած զգացմունքս նոյն է, ինչ որ Ձեր Վեհափառութիւնը ինքնին յայտնած է 1853 յունվարը 17 ին ինձի գրած նամակին մէջ ըսելով. « Մեր յարաբերութիւնները անկեղծապէս բարեկամական պիտի ըլլան, մի և նոյն դիտաւորութեանց վրայ հիմնեալ։ Բարեկարգութեան պահպանութիւն։ խաղաղութեան սէր. դաշնադրութեանց ակնածութիւն և փոխադարձ բարեկամութիւն։ » Այս յայտարարութիւնը՝ գրող վեհապետին արժանի է, և չեմ վարանիր հաստատելու որ հաւատարիմ կեցայ անոր։

» Կաղաչեմ Ձեր Վեհափառութեանը որ զգացմունս անկեղծութեանը հաւատաք. որով մնամ Վեհափառութեանդ Ձերոյդ

Անմիջ Բարիկամ,

ՆԱՊՈԼԵՈՆ»

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բուքարէշի կայսերական բանակին դեղագոյն ապոթիքարեա Լիսմէրը փաշային կողմէն ամսոյս 20 ին Բ. Դուռը լուր եկաւ, թէ Շիլթովի կայսերական զօրաց հրամանատար Ֆիրիք Էմմէա Սաւսիպ փաշան ըսելով որ Ռուսերը զօրք Թնդանօթ և նաւահամարջներ իրեւլով Շիլթովի դիմացը ամրոցներ կանգնելու ու մօտակայ Վարէմ կղզոյն տիրելու պատրաստութիւն կ'ընեն, Լիսմէրը փաշային հրամանաւը հնգաքանեակ Վէլի աղային և Տէպրեցի Ռեհելը ընդունուեցաւ։ Ռուսերը զօրք իրեւլով վերոյիշեալ կղզոյն վրայ՝ ուրանք արիաբար պատերազմելով ռուսերը ցիրուցան ըրին փախուցին և անոնց չնչած բոլոր ամրութիւնները կործանեցին։ Ռուսերն այս պատերազմին մէջ շատ մարդ կորսնցուցին քայց տակաւին մեռելներուն թիւը չէ հաստատուած։

Դարձեալ ամսոյս 13 ին հինգշաբթի գիշերը՝ երկու վաշտ ռուսաց զօրք կայսերական զօրաց Դանուբի եզերքը շինած ամրոցներուն տիրելու և Դանուբն անցնելու մտօք Իսթ պաշի ըսուած տեղին մօտ նաւակներով Դանուբը անցան և յանկարծակի գիշերուան ժամը 9 ին միջոցները այն տեղի ամրոցին վրայ յարձակեցան։ Բայց Մաշինի կայսերական զօրաց հրամանատար Ֆիրիք Մուսթաֆա փաշան արդէն առաջուց ամէն պէտք եղած զինուորական միջոցները ձեռք առած ըլլալով, ամրոցին մէջէն և եռքէն օգնութեան եկած զօրքով անոնց դէմ ելաւ, և երեք ժամ մաստիկ կռուեցաւ։ Ռուսերը կայսերական զօրաց քաջութեանը չի կրնալով դիմանալ յաղթուեցան, և մեծ շփոթութեամբ նաւակներուն լեցուած փախան 80 էն աւելի մեռեալ թողելով, առանց հաշուելու փախած առնուն գեան իրենելով խեղդուողներն ու անդին անցնելէն ետև կռուած 10 կառք վիրաւորեալները։ Կայսերական զօրքերը շատ ալ կորուստ տուին։ որոնց մէջ 4 հազարաչափ պետ սուր, որոնց մէկուն տերը մեռեալներուն մէջ գտնուեցաւ։ 20 ի չափ հրացան և ուրիշ պատերազմական զէնքեր և հագուստներ։ Իսկ Օսմանեանց կորուստը խիստ քիչ եղաւ։

Գուքբրէշէն եկած գիրերը կը ծանուցանեն, թէ Ռուսիոյ կառավարութեան հրամանաւը Սուլինայի (Դանուբի) բերանը գոցեր են ռուսերը։ Այս անօրէնութեամբ Ռուսիոյ տերութիւնը Լեւանտիոյ հետ ունեցած դաշնադրութեան պայմաններուն մէկը աւրած կ'ըլլայ։ որուն պատճառաւ Լեւանտիոյ տերութեան Ռուսիոյ առաջարկութիւնները մերժելը կը համարուի։ Ալիքակի ծրը անդղիական և գաղղիական Ոեֆրիպ-ը և Բարան շոգենաւերը Սուլինա դացին այս լուրը ստուգելու։

Անգլիոյ շաբթու գաղղիական Մոնիթոր շոգենաւով Յունաստանէն աւնաւած լուրերը կը ծանուցանեն, թէ հելլենացիք իրենց աւազակութեան գործերը կը շարունակեն Տաճկաստանի գէմ, և պատերազմութիւն գտած ատենին՝ Օսմանեան երկիրները մտնելով, կը կոպտեն, կը կողոպտեն և կ'ըսպանեն ոչ միայն մահմէտականները այլ և Բ. Դրան հպատակ իրենց կրօնակից յոյները։ Խանտերէն փախած գաղթերն ու աւազակները տակէ ուրիշ ինչ կրնան ընել. իրենց արհեստը կը գործեն։ Աքրունի բանակին զօրապետներէն մէկ քանին, նաև Օթոն թագաւորին բանակի օգնականները և բազմաթիւ ասպետներ, այս աւազակներուն առաջնորդութիւն կ'ընեն կ'ըսեն։ Ամէնքն ալ հնար եղածին չափ կը ջանան գողութեան ու աւազակութեան գրօշակին տակ մէկզմէկ գերազանցելու, և առանց ամաչելու ինքզինքին Թեմիստոկլէսի և Լէոնիդասի սերունդները կը կոչեն։ Ընդհանուր է ասկէց աւելի ըրբաբար զրպարտել հին Յունաստանի երեւելի մարդիկը։

Այս աւազակներուն սիրտ տալու համար, Ամէնքի մէջ ազգութեան պաշտպան և հաստատութեան մէջ կ'ըսեն եղեր, թէ Գաղղիա ու Անգլիա մեծ գոհութեամբ պիտի տեսնեն իրենց այս եղեռնագործութիւնները, և մինչև անգամ օգնութիւն պիտի ընեն իրենց որ գան Կ. Պոլսոյ տիրեն։ Բայց ընդհակառակն, իրենց այս գնտապարտելի վարմունքը Փարիզի և Լոնդրայի մէջ լսուելուն պէս, Գաղղիոյ և Անգլիոյ կառավարութիւնները սաստիկ պատուէրներ խրկեցին իրենց Ամէնքի և Կ. Պոլսոյ դեսպաններուն, որ աղդու յանդիմանութիւններ ընեն Հելլենական կառավարութեան։

Ամէնքէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն, թէ Ամէնք նոյնպէս Անգլիոյ և Գաղղիոյ դեսպանները՝ այս պատուէրներն առնելուն պէս՝ անմիջապէս համագործակցութեամբ Օթոն թագաւորին գացին, որ ասոնց ծանր յանդիմանութիւնները լսելով, ինքզինքը բաւականապէս արդարացուցած համարեց, ըսելով՝ թէ ինքն ամենեւին մտաց չունի այս անկարգութեան մէջ և թէ ինքը կարող չէ արգիլելու։

Հիմա, որ հելլենացիք համոզուեցան թէ Անգլիոյ և Գաղղիոյ կողմէն խնամութիւն տեսնելէ զատ ուրիշ բան չի յոյս չի կայ, ուրիշ առասպել մը հնարեր են, ու կըսեն, թէ Գերմանիա իրենց օգնութիւն պիտի ընէ։ Այս երկրորդ երազնին ալ շատ չի պիտի քշէ, և ամէն կողմէն անարգ վերջով պիտի ուրիշներ երթալու և մութի մէջ ծածկելու իրենց եղեռնական ձեռնարկութեան ամօթը։

Այս օրերս խօսք մը ելաւ մայրաքաղաքիս մէջ թէ Սամոսի մէջ ապստամբութիւն ծագեր է։ Բայց մայրաքաղաքիս գաղղիերէն Յուռնալ ըսածը կ'ըսէ, թէ այս լուրը բոլորովին անհիմն է։

Մայիս 23 ին կայսերական հրամանաւ.

Բալաֆաթի կայսերական զօրաց հրամանատար Իսմայիլ փաշան՝ միւշիրութեան բարձր ատիճանն ընկալաւ՝ վարձատրութիւն իւր քաջութեանը և իմաստութեանը Զեթանէի պատերազմին մէջ։

Հասարակաց կրթութեան ժողովին անդամ Իսմայիլ էֆէնտին՝ դանձուց Ժողովոյն նախագահ անուանեցաւ։

Պահիր էֆէնտին՝ Հօմսի տեղակալ Մէրիֆրան Էմմէա փաշային դրան գրագրակալ անուանեցաւ։

Բ. Դրան թարգմանատան անդամներէն մեծարգոյ Սահակ աղայն Սպրօեան՝ երրորդ կարգի պատուոյ անուանեցաւ իւր բազմամեայ հաւատարիմ ծառայութեանցը համար։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱ։ Սբ Զարլզ Նաբիէ ծովապետի փոխանորդը ատուգիս Պալթիկ ծով խրկուելիք նաւախումբին ընդհանուր հրամանատար անուանեցաւ։

— Վ. Թագուհին հրամայեցաւ արգիլեց Անգլիայէն զէնք, պատերազմական պաշար և շոգենաւի մեքենայ դուրս հանելը։

— Մոնիթիր Բրիթիշ կը ծանուցանէ, թէ Վ. Թագուհուոյն հօրեղբայր Բէմպրիճի դուքսը՝ Աբեւելք խրկուելիք զօրաց մէկ գունդին զօրապետ պիտի ըլլայ։

ԳԱՂԳԻԱ։ Մոնիթիւր ըսածը՝ գրեր. 26 թուով երկու հրամանագիր կը հրատարակէ, որոնց մէկը աւելի ուշադրութեան արժանի է։ Առաջինը՝ գաղղիայէն գուրս զէնք, զինուորական պաշար և շոգենաւի մեքենայ հանելը կ'արգիլէ։ Երկրորդը՝ Լաբօլեան կայսեր հրամանաւը պատրաստուած երրորդ նաւախումբի մը հրամանատարները կանուանէ։ Այս երրորդ նաւախումբը 10 մեծ նաւերէ, 14 ֆրիգատներէ և 15 քորվէթէ կը

բաղկանայ, ընդ ամենը 39 կտոր՝ տուա-դատաւոր ու շրջեշարժ Պ. Խառսը-վալ — Տէշէն ծովակալին հրամանատարութեանը տակ։

— Նաբօլէոն կայսեր հօրեղբօր որդի Նաբօլէոն Պոնապարթ իշխանը կայսեր նամակ իրկեց, և կսպասէ որ Ռուսիոյ դէմ երթալիք զօրաց հետ ինքն ալ Արեւելք երթայ Գաղղիոյ իրա-ւունքն ու պոլի-ը պաշպանելը։

Այս նամակը մեծ տպաւորութիւն ընտաւ ժողովրդեան վրայ։

— Բրատքին գործոյ պաշտօնեայ Պ. Տրուէն տը Լ՝իւիս՝ Գաղղիոյ բոլոր դեսպաններուն ու հիւպատոսներուն շրջաբերական մը իրկեց, որուն մէջ հետեւեալ պատուէրները կուտայ անոնց։

» Անգղիոյ և Գաղղիոյ բոլոր դեսպանական և առեւտրական գործակալները՝ և ծովային զօրութեան հրամանատարները պարտաւոր են մէկ մէկու հպատակներուն և վաճառականութիւնը պաշտպանութիւն ընելու՝ երբ որ հասարակաց թշնամին ինքսա մը կրելու վտանգի մէջ գտնուին. հետեւաբար Պարսն . . . , ասանկ պարագաներու մէջ՝ քու եղած տեղդ գտնուող Անգղիոյ նաւերն ու հպատակները՝ ձեր պաշտօնին յատուկ եղած ձեռնարկութիւնը վայելելու իրաւունք ունեցած պիտի համարուին ինչպէս Գաղղիոյ նաւերն ու հպատակները. և այս պատուէրները իմացուցէք մեր ծովային զօրութեան հրամանատարներուն, որոնք պատերազմի վիճակէն յառաջ եկած պարագաներուն նայելով, ձեր ձեռք առնելիք միջոցներն ի գործ դնելու կրնան նպաստել։

Այս պատուէրները Անգղիոյ վեհափառ թագուհւոյն հիւպատոսներուն ու ծովային հրամանատարներուն ալ պիտի տրուի, և ասանկով՝ երկու ազգաց հպատակներն ու առուտուրը իրաւունք պիտի ունենան երկու տերութեանց հիւպատոսներէն և նաւերէն փոխադարձ պաշտպանութիւն գտնելու։ »

— Բեգրսպուրկ նստող Գաղղիոյ դեսպան Բասթէլպաժաք զօրապետը փետրվար 18 ին Փարիզ հասաւ։

— Կ՝ըսեն թէ կառավարութիւնը պատերազմի ծախուց համար 200 միլիոն ֆրանք փոխ ուզեր է Ռոչիլտի գերդաստանէն։

ԱՒՍՏՐԻԱ։ Վ՝օսի Կազէթ լրագիրը կը ծանուցանէ, թէ փետրվար 21 ին Վիէննայի մէջ Գաղղիոյ, Անգղիոյ և Տաճկաստանի դեսպանները Աւստրիոյ արտաքին գործոց պաշտօնէին տուընը ժողով ըներ են Հելլենացւոց ապստամբութիւնը վերջաւոր, բայց ինչ որոշում ընելին դեռ չէ իմացուած։

ՍՊԱՆԻԱ։ Փարիզի լրագիրները կը ծանուցանեն, թէ Վ՝. Թագուհին բոլոր Սպանիա պատերազմի վիճակի մէջ գրեր է, և Մատրիտի մէջ ալ կառավարութեան հակառակորդ կողմէն շատ մարդիկ բանտարկուեր են։

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ։ Թրիեստի Օբզերվատորէ լրագիրը Բեգրսպուրկէն փետրվար 14 թուով հեռագրով լուր առած կը ծանուցանէ, որ Նիկողայոս կայսրը հրովարտակ հանեց նոր զօրաժողով մը ալ ընելու բոլոր Ռուսաստանի մէջ, հազարին 9 հոգի առնելով, որպէս զի մարտի 1 էն (ըստ Եւրոպացւոց) մինչեւ ապրիլ 5 ը բոլոր բանակը և նաւատորմիղները կարող ըլլան պատերազմի սկսելու։

— Նիկողայոս կայսրը տեսնելով որ Բասքէվիչ իշխանին Լեհաստանի մէջ ներկայութիւնը անհրաժարելի կերպով պէտք է, և չուզելով զանիկա պատերազմի աշխատութիւններու մէջ ձգել իւր ծերութեանը և վատառողջութեանը պատճառաւ, որոշեց որ Վարշաւիա մնայ։

— Պեղճիքայի Լմանիֆեսթոն լրագիրն հետեւեալ լուրերը կուտայ Ռուսաստանի վրայ։

« Բեգրսպուրկի մէջ դրամական նեղութիւնը ծանրնալ սկսաւ։ Ստակը նուազեցաւ, գործերն ու առուտուրները դադարեցան։ Թուղթէ զատ բան չի տեսնուիր։ Գլխաւոր վաճառատուներն իրենց գործերն ամփոփելու ետեւէ են։ Վերջին տարեհանդակին ճամբայ ելած առեղը՝ պատերազմը անխուսելի համարուած էր, Թէպէտ և մայրաքաղաքին մէջ ուզողները քիչ են։ Օրաց ընտիրները ծովեզերեայ քաղաքները կը իրկուին, ուր ամբաւ պաշար դիզուած է։ Թէ որ պատերազմը սկսի, ահաւոր և վնասողական պիտի ըլլայ, ըստ որում Ռուսիա իր բոլոր զօրութեամբը կը պատրաստուի։ Ռուսի փոխառութեան մը հիմեր կը պատրաստուին։ Օտարազգիները բաղմութեամբ Բեգրսպուրկէն ու Մոսկուայէն կը մեկնին։ Այս վերջին քաղաքին մէջ պատերազմ ուզող կողմը վրայ է, չէ թէ ժողովրդեան բարձր կարգերուն, այլ հասարակ կարգերուն մէջ։ Կայսրը մեծ ազդեցութիւն ունի ռամիկին վրայ, որոնք համոզուեր են թէ Անգղիացիք ու Գաղղիացիք յունական կրօնքին և Ռուսիոյ ծովային զօրութեանը թշնամի են։ Օրաժողովը առանց դժուարութեան կ՝ըլլայ, ուտելիքներն ամեն տեղ առատ են, բայց տերութեան մթերանոցներուն մէջ եղած ղէնքն ու համազգեստը չի պիտի բաւէ։ »

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Անցեալ հինգշաբթի մայրաքաղաքս եկող գաղղիական Ամոթէ շրջեշարժ ֆրգաթոնը 2000 հրացան բերաւ։ Ռ. Դուռը իմացաւ, որ այս զէնքերը Գաղղիոյ Վ՝. Նաբօլէոն կայսրը նուիրած է՝ Պիսթրզանովքի (Սալան փաշա) լեհ զօրապետին ձեռքը Անատոլուի բանակին համար կաղմուելիք օգնական գնդին։

— Օսմանեան ընկերութեան Սաֆի Պահրի շոգենաւը անցեալ կիրակի վաշտ մը զօրք տարաւ Ղօլոս, և անկէց Բրեվեզա պիտի երթայ։

— Կայսերական Սիրոի ֆրգաթոնը, Սիուրի—Ֆերոհ քսրվէթը, շոգենաւ մը պոնք մը և քանի մը սքունա՝ ճամբու պատրաստութիւն կը տեսնեն Բրեվեզա երթալու և Յունաստանի ջուրերուն մէջ պտրտելու։

— Պէօյիւք տերէ կեցող կայսերական նաւախումբին Իէրի — Ն՝ուրէի կրկնայարկը տերու թէ Իէրի — Ռէֆիֆ շոգեշարժ քսրվէթին քաշուելով երեքշաբթի առաւու կայսերական նաւարանը մտաւ քանի մը մանր նորոգութիւններու պէտք ունենալուն համար։

— Կայսերական Ն՝ուրէիէ կրկնայարկը կատարելապէս նորոգուած ըլլալով, երկուշաբթի օրը նաւարանէն դուրս եկաւ և Պէօյիւք տերէ գնաց կայսերական նաւախումբին հետ միանալու։

— Իէրի — Օ՝ֆեր 100 թնդանօթով կրկնայարկը՝ որ անցեալ ամառ ծովն ելաւ, կատարելապէս զինուած ու պատրաստուած ըլլալով, քանի մը օրէն ան ալ դուրս պիտի ելլէ և Պէօյիւք տերէ երթայ։

— Վիէննայի հայերէն Ն՝ուրոպա լրագրին մէջ կը կարդանք, որ Ա՝. Սարիոյ Վ՝. կայսրը Վիէննայի Մխիթարեան ուխտին աբբահայր գերապատիւ Ա՝. Բիստակէս աբքեպիսկոպոսին Լրիմի Բ. գի խրգին մեծ խաչը շնորհեր է։

Յիշեալ լրագրին մէջ կը կարդանք նաեւ, որ Սինապի Ա՝. Ստրիոյ հիւպատոս արժանայարգ Իրիոանց Յոհաննէս աղան՝ Սինապի նաւամարտին ժամանակը ցուցցած գովելի ընթացքին համար, Ա՝. Ստրիոյ Վ՝. կայսեր կողմէն թագով ոսկիէն խաչ պատուանշանը ընդուներ է։

— Օմիւռնիայէն կը գրեն թէ Բրուսիոյ Վ՝. Թագաւորը՝ Օմիւռնիա նստող Բրուսիոյ հիւպատոսին առաջին Թարգման յարգի Սարգիս աղա Սիմոնեանին քսանամեայ հաւատարիմ ծառայութիւնը վարձատրելու համար՝ պատուանշան մը անոր շնորհեր է։

— Գաղղիական Բոսֆ շոգեշարժ ֆրգաթոնը անցեալ հինգշաբթի Պէյքոզէն Սև ծով գնաց։ Յիշեալ շոգենաւը Ճերքէզի ծովեզերքները պիտի պտրտի։

— Շաբաթ օրը գաղղիական Մարէնգո կրկնայարկը Թուլոնէն մայրաքաղաքս հասաւ։

— Գոնեայէն կը գրեն, թէ փետր. 16 ին սաստիկ փոթորիկ մը պատահելով, Շէրէֆէտտին անուն մղկիթին աշտարակը (մինարէն) վրան միւէզզինը հանգստեան էզան տալու ատենը՝ դժբաղդաբար քովի դպրոցին (մաբէսէ) վրայ փլչելով, դպրոցն ալ փլեր, միւէզզինն ու երեք սոֆթա կեանքերնին կորսնցուցեր են. սոֆթա մըն ալ վախէն մեռնելու կէտը հասեր է։

Ընդ։

— Օմիւռնիայէն հետեւեալ կարգէ դուրս դէպքը կը գրեն։ Օմիւռնացի տաճիկ մը մօտ ժամանակներս աբրոպ գերի մը գներ է։ Անցեալ շաբթու յիշեալ տաճիկը իր կամենակեր զաւակը յիշեալ գերիին պահպանութեանը յանձնելով, կնոջը հետ դրացիներէն մէկուն այցելութեան կ՝երթան։ Լոտ դարձած ատենին կը տեսնեն, (սոսկալի տեսարան) որ գերին մանուկը օրոցէն հաներ ու նստեր կուտէ առանց ուշադրութիւն ընելու թշուառ էակին աղիողորմ ճիչերուն։ Օտողքն այս քստմնելի տեսարանէն զարհուրելով և կրակ կտրելով, իսկոյն հայրը սուրը կը քաշէ և չարաչար կը պատանէ յիշեալ մարդակերը գերին։

Նոյն։

— Այս գիշեր առտուան դէմ Տօլմա Պահչէի վրան Պայրամի Բէօշկիի մօտ հրդեհ պատահելով մեծ տուն մը այրեցաւ։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. Պոլիս 3 մարտ

Ռուսիոյ կայսեր նոր հրովարտակը, որով իւր երկրին արմտեաց դուրս ելելը կ՝արգիլէ, յանկարծ վաճառականոցիս մէջ արմտեաց գիները բարձրացուց, ինչպէս որ վարի ցուցակին մէջ կը տեսնուի։ Այս գիներով միայն տեղական սպառման համար քիչ մը բան ծախուեցաւ. սակայն Եւրոպայի համար այս բարձր գիներով ամենեւին ցորեն չառնուելով, կը յուսացուի, որ կայսերական կառավարութիւնը ինչ պէս որ կը ըսենք, դուրսէն արմտիք բերել տալու միջոցներ ձեռք առնելու ըլլայ նէ գիները կ՝իջնան։

				զուռուշ
Թաղանի կարծը ցորեն գրիւը				52-55
Օտեսայի	»	»	»	00-00
Իսմայիլի	»	»	»	51-52
Կալացի	»	»	»	47-48
Ռուսմէլիի	»	»	»	42-45
Դրըմի	»	»	»	50-52
Ռուսմէլիի կակուղ ա՝ տեսակ				42-43
»	»	բ՝	»	» 40 41
Կալացի Եգիպտացորեն			»	32-33
Իպրայիլի	»		»	31-32
Ռուսմէլիի	»		»	32
Անատօլուի	»		»	30-31
Դրըմի գարի			»	17-18
» հաճար			»	25-26

Վաճառականոցիս մէջ կը գտնուի 90,000 գրիւ կարծը ցորեն. 5,000 գրիւ կակուղ, 12,000 գրիւ գարի. 12 հազար գրիւ եգիպտացորեն։

ԴՐԱՄՈՑ ԱՐԺՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Թղթադրամով։

1854 մարտ 3

	զուռուշ
Օսմանեան լիրայ . . .	125—½
Լիրայ սմիւռնայի . . .	136—¼
Բան ֆռանկնոց ոսկի . .	109—⅛
Փող իմիւռիայ . . .	112—⅞
Բրրմից	64—⅜
Մաճառ	63—¾
Միւնոդրոշմ	29—¾
Արծուեդրոշմ	28
Լինգ ֆռանկնոց արծաթ .	27
Լինգ տրախմինոց » . .	23
Բարպովանց	21—¾
Պաւլերայի ռիալ . . .	27—¼
20 նոց ոսկի հազարին շահ .	240
20 նոց արծաթ » » .	237—½
5 նոց » » .	178
20 փարանոց » » .	176
Շահը չառնուած թղթադրամ հազարին շահ . . .	27

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Տ. Կարապետեան Օֆ-նացի Պ. Աբգէրը ՝ի ԸԺՈ-ՅԱՆԷ յարգոյ հասարակութեան, որ՝ Պ. Պօղոս Մահմուտ փաշան ուղեցած խանութին մէջ Ամերիկայէն բերուած կոմելապիկի ոգնամաններն ու ՝ի ՀՕՂԷՆԻԷՐԸ, ԼՆԻՆ, ՊՂԸ-, ՍՂՔԻՆ ու ՆԱԽ- ՈՐՍՐԴՆԵՐՈՒ և ՃԱՄԲՈՐԴՆԵՐՈՒ համար, որոնց օգտակարութիւնը վերոյգրեալ՝ ՀԸ համարին խօսել, նմանապէս տեսակ տեսակ ժամացոյցներն ու պէս պէս համեմներով պարբասուած պատկամներն՝ մինչեւ հիմա ծախած գինէն հարիւրին տասը վար գնով պիտի վաճառէ, որպէս զի եկէք հնար էնէ ամառուան մը մէջ անոնց վաճառումը վերջացնէ՝ ՀՐԱՇԱՑ ԸՆԼԱՅ։

Պալատ Բարմագ Դարբոն ըսուած բաղը հանգուցեալ Իսմիթ-ճեան Գրիգոր աղային տունը ծախու է։

Ունի 300 կանգուն պարածութիւն. երեք դարիկոնի մէջ լրոս սենեակ, երկու ջրհոր, ջրվաղ (սառնիճ) մը, չորս-կիր մրիերանոց մը, 100 կանգուն պարածութեամբ պարտէզ մը, խոհարան մը։

Ունը Բերբերեճիներուն մէջ Բիւլիս Յակոբ աղային խանութը Պ. Յովհաննէսին հետ խօսի։

Վաղը մարտ 5 պէյօղլուի Ալա Ճ՝ամիի կողմը՝ Բրնավուտ ոսգաղը ըսուած փողոցին մէջ Պիլէզիկճիանց տունը երիմայը՝ Օսկանեան խաչատուր աղային բնակած տունը՝ հաղար կոր Հայերէն, յունարէն, Պոլսերէն, Անգլերէն, Իտալերէն եւ այլն գիրք՝ աճուրդով պիտի ծախուի։ Ունը վաղը՝ առաւօտեան օրը այս աճուրդին ներկայ գտնուելը հրաւիրուած է։

— Իսկիտար Սէլամիէ Բաղը Գուռաղլին երիմայը սափրիչ մը խանութ կայ ծախու՝ փոքր և կէսպէկ տրանգամայն. տեղը բաւական պարզ մ՝ալ ունի։ Ունը Բաւական պարզ մ՝ալ ունի։ Ունը Երիկայ Սուսլիֆա փաշայ խանը Պերպէրեան Պ. Էլիսպէին, կամ Պիլիզիրաշ ֆէրէսուճի Պարոն Պօղոսին հետ պէտք։

ԽՄԲԱԳԻՐ=ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ց. ՄԻՒՀԷՆՏԻՍԵԱՆ